

PUNT PER PUNT

Cita cultural
26 d'octubre, 20.15 h
Presentació del llibre *Poesia científica*
d'Emili Rodríguez Bernabeu i
José A. Buil Aina
Seu Universitària d'Alacant
<https://bit.ly/2DOTWTK>

Curs de valencià C2 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Fascicle 6. El vi

A Comprensió escrita i expressió oral

Exercici 1.

Llig el text següent i anota totes les idees que et podrien servir per a resumir-lo, comentar-lo o desenvolupar-lo:

La cultura del vi

El vi és una beguda alcohòlica procedent de la fermentació del most del raïm. Des del naixement del fruit a la vinya, fins al consum a taula, el procés d'elaboració del vi, molt acurat, segueix tècniques ancestrals que han assolit hui dia un alt grau de sofisticació. L'origen del vi es remunta al Neolític, en terres del Pròxim Orient. Posteriorment, es va estendre a Occident i va esdevindre un element consubstancial de l'Edat Antiga, fins al punt que la cultura grecoromana va consagrar un déu del vi, anomenat Dionís segons la mitologia grega i Bacus segons la romana. Més tard, el cristianisme l'acull en la litúrgia com a símbol de la sang de Crist.

El vi ens ha acompanyat des d'aleshores en tot tipus de celebracions, com també en la nostra vida quotidiana. Actualment, diverses professions dels tres sectors productius (agricultura, indústria i serveis) giren al voltant de la viticultura, gràcies a la seua puixança econòmica. Així, llauradors, agrònoms o recol·lectors s'ocupen del conreu de la vinya i de la verema; enòlegs o boters apliquen als cellers les millors tècniques per a l'elaboració del vi, i tastavins o *sommeliers* ofereixen els seus consells a l'hora de comercialitzar-los.

Les diverses tècniques vitivinícoles permeten elaborar una gran varietat de vins: així, per exemple, el vi negre prové de la fermentació del most amb la pellorfa i les llavors, mentre que el vi blanc s'elabora amb el most filtrat i el vi rosat amb raïm macerat prèviament. Entre els vins negres, es distingeix entre els jòvens (els que s'han conservat durant menys de sis mesos en bota), els de criaça (més de mig any) i els de reserva o gran reserva (més d'un any en bota). Els vins espumosos han experimentat una segona fermentació alcohòlica, que fa que continguen diòxid de carboni –les famoses bombolletes–.

El gust del vi depén molt sovint de la varietat de raïm de què prové: el monestrell, el cabernet, l'ull de llebre, el merlot, la garnatxa... Algunes varietats s'usen especialment per a elaborar vins dolços o licors, de més graduació, com ara el moscatell o la malvasia. Unes altres varietats, com el xarel·lo, el macabeu o la parellada, s'utilitzen fonamentalment en l'elaboració del cava. Tanmateix, al cap i a la fi, quan parlem de vins, la gran distinció que cal establir és ben senzilla: n'hi ha de bons i de roïns. I la resta són romanços. O vinagre.

Saps que *celler* fa referència al lloc on s'elabora i es conserva el vi i també a la botiga on se'n ven? El terme *bodega* també permet al·ludir-hi, per molt que el significat prioritari és 'espai interior d'una nau destinat al transport de la càrrega'.

Saps que la varietat de raïm *ull de llebre* és coneguda en castellà com a *tempranillo*? I que *llavor* també es pot dir *vinça*?

Exercici 2. Situació comunicativa per parelles.

Participes en un debat públic de caràcter formal. Adopta un dels rols que proposem més avall i intenta convèncer la persona amb qui interactues que el teu punt de vista és el correcte:

- Defenses que el vi és un producte fonamental de la cultura mediterrània que ha d'estar present en qualsevol celebració o gran esdeveniment.
- Defenses que el vi és un producte sobrevalorat, que presenta preus desorbitats fins i tot quan és de poca qualitat, i que per això és preferible prescindir-ne.

Exercici 3. Exposició individual.

Fes una intervenció oral de més de 4 minuts d'acord amb les instruccions següents:

Treballes com a publicista en una associació comarcal de comerciants que participa en una fira internacional per a presentar els productes alimentaris típics dels pobles de la comarca. En el teu torn dones a conèixer alguns dels vostres productes més representatius, d'acord amb aquest guió.

- Salutació
- Presentació de l'associació comarcal i els pobles que engloba
- Objectiu que vos plantegeu en la fira
- Productes representatius: menjars, begudes i plats típics
- Invitació a una degustació
- Agraïment i comiat

Consells:

- En la **situació comunicativa** has de fer evolucionar el teu discurs i presentar diverses idees. Per tant, evita incidir en el mateix argument constantment.
- No resolgues un ítem de l'**exposició individual** amb una única frase. Per exemple, quan convides a la degustació, pots detallar tot el que hi trobaran, amb quina beguda poden combinar cada aliment, on poden adquirir els productes...

B Gramàtica

Els adjectius

Els adjectius constitueixen una categoria gramatical molt vinculada a la dels noms, amb els quals concorden en gènere i nombre. Això significa que els adjectius no tenen un gènere inherent, sinó que prenen el del substantiu que acompanyen i modifiquen.

Des del punt de vista sintàctic, els adjectius actuen com a nucli del sintagma adjectiu i, a banda de complementar un substantiu, poden desenvolupar les funcions sintàctiques d'atribut (*El bosc era ombrívol*) i de complement predicatiu (*Les xiquetes juguen felices*).

1. La flexió de gènere d'alguns adjectius

1.1 Adjectius que acaben en la semivocal -u [w]

Els adjectius que en masculí acaben en *-au*, *-iu* o *-ou* solen transformar la *u* semivocàlica en una *v* en la forma del femení: *blau-blava*, *brau-brava*, *còncau-còncava*, *eslau-eslava*, *actiu-activa*, *captiu-captiva*, *viu-viva*, *nou-nova*, *tou-tova*, etc. En canvi, es manté la *u* semivocàlica en els adjectius *babau-babaua*, *geliu-geliua*, *joliu-joliua*, *nadiu-nadiua* i *soliu-soliua*.

Els adjectius que en masculí acaben en *-eu* presenten normalment la terminació *-ea* per al femení: *ateu-atea*, *egeu-egea*, *uropeu-europea*, *fariseu-farisea*, *galileu-galilea*, *hebreu-hebrea*, *maniqueu-maniquea*, *plebeu-plebea*, etc. En canvi, *jueu* i *sueu* admeten per al femení les formes *jueua-jueva* i *sueua-sueva*, igual que ocorre amb els substantius *hereu* i *romeu*. En totes aquestes paraules, les formes del masculí sonen amb [é] i les del femení amb [é].

Fascicle 6. El vi

1.2 Adjectius dels tipus *inic-iniqua* i *vacu-vàcu*

Les formes femenines dels adjectius *inic*, *oblic* i *propinc* transformen la -c final del masculí en el grup *qu*: *iniqua*, *obliqua*, *propinqua*. Els substantius derivats d'aquests adjectius són *iniquitat* (on el grup *qu* funciona com a dígraf i la *u* no sona), *obliquitat* i *propinquitat*.

D'altra banda, els adjectius *conspicu*, *innocu*, *perspicu*, *promiscu* i *vacu* fan el femení afegint-hi simplement la terminació -a, de tal manera que esdevenen paraules esdrúixoles i s'accentuen: *conspícua*, *innòcua*, *perspícua*, *promíscua*, *vàcu*.

1.3 Altres remarques de la flexió de gènere

En valencià, flexionen en gènere molts adjectius que són invariables en unes altres llengües, com ara *agrest-agresta*, *covard-covarda*, *ert-erta*, *inert-inerta*, *lluent-lluenta*, *pudent-pudenta*, etc.

Els últims treballs lexicogràfics consagren la flexió en gènere de l'adjectiu *viking-vikinga*, amb l'accent sobre la segona síl·laba. La forma antiga *viking* està hui dia en desús.

Pel que fa a l'adjectiu *rude*, es pot usar com a adjectiu invariable (*una dona rude*) o bé pot flexionar en gènere (*un home rude*, *una dona ruda*).

2. Tipus d'adjectius

2.1 Els adjectius qualificatius

Els adjectius qualificatius són els que atribueixen als noms unes propietats o qualitats: *situació difícil*, *pantalons bruts*, *carrer estret*. Aquests adjectius poden ser complementats per un especificador que indica gradació: *situació massa difícil*, *pantalons molt bruts*, *carrer gens estret*.

Quan els adjectius qualificatius acompanyen i modifiquen un nom per darrere, presenten una funció restrictiva, és a dir, seleccionen alguns dels elements del conjunt, com podem veure en la frase *Els alumnes atents van entendre la lliçó*. Quan s'anteposen al nom, els adjectius qualificatius passen a exercir una funció valorativa: *Els atents alumnes van homenatjar el professor*. A més, quan van per davant del nom també poden funcionar com a epítet i emfatitzar el nom que acompanyen: *el cabalós riu*, *la seca planura*, *l'imponent edifici*.

2.2 Els adjectius de relació

Els adjectius de relació classifiquen el nom que acompanyen d'acord amb uns paràmetres concrets. Per exemple, el sintagma *competició femenina* s'oposa a *competició masculina* o *competició mixta*; mentre que *curs anual* contrasta amb *curs quadrimestral*. Com pots comprovar, aquests adjectius no admeten la presència de cap especificador, ja que no poden presentar gradació: **curs molt anual*. A més, tampoc no poden anteposar-se al substantiu: **anual curs*.

2.3 Els adjectius adverbials

Un tercer tipus d'adjectius són els anomenats *adverbials*. Per exemple, *freqüent*, *habitual*, *inusual*, *necessari*, *possible*, *probable*, *pròxim*, *següent*... Reben aquest nom perquè aporten uns valors semàntics similars als que solen expressar els adverbis (possibilitat, necessitat o freqüència, entre altres):

- *Eixa parella té discussions freqüents*. = *Eixa parella discuteix freqüentment*.
- *Afrontarem la necessària reforma*. = *Afrontarem necessàriament la reforma*.

3. Remarques a la concordança amb el substantiu

Quan un adjectiu acompanya més d'un substantiu, adopta la forma del plural i concorda amb el gènere dels substantius: *un ametler i un albercoquer molt productius*, *una poma i una perera molt productives*. Si cada substantiu és d'un gènere, usem l'adjectiu en masculí plural: *un taronger i una figuera molt productius*.

De vegades, diversos adjectius complementen un substantiu en plural. En aquests casos, cada adjectiu pot referir-se a tots els elements del conjunt (i aleshores van en plural) o bé només a un (i aleshores van en singular). Fixa't en els exemples:

- *Van prendre unes decisions arriscades, valentes i encertades*.
- *Les llengües asturiana i aragonesa encara no són oficials als seus territoris*.

4. Escriptura dels adjectius compostos d'origen culte

Els adjectius compostos d'origen culte, que resulten de l'agregació dels significats de dos adjectius previs, s'escriuen aglutinats, sense guionet i generalment amb l'afegit d'una -o epentètica al final del primer formant: *experiment fisicoquímic*, *crisi economicofinancera*, *conjuntura sociolaboral*, *persona clarividant*, *jornada ludicofestiva*, etc.

Si vols aprofundir en aquesta lliçó, pots consultar *Punt per punt C1*, unitat 4, secció B2: «Els adjectius».

Exercici 4.

Ompli els buits del text següent amb l'opció adequada de les tres que t'ofereix en la graella:

El vi i el relativisme cultural

És innegable que la passió pel vi s'escampa per territoris i cultures ben (a) _____. Paradoxalment, aquesta coincidència (b) _____ saber valorar com toca les excel·lències dels bons vins ens permet assistir amb claredat a un fenomen de relativisme cultural: de (c) _____ color és el vi negre? La pregunta podria semblar retòrica, però no ho és (d) _____. Vegem-ho: en castellà, el vi negre (e) _____ l'apel·latiu de *tinto*, que significa 'vermell fosc'. A França (f) _____ diuen *vin rouge* i a Itàlia *vino rosso*, mentre que en les llengües (g) _____ l'anomenen *rot Wein* i *red wine* respectivament. Podríem col·legir-ne, per tant, que totes les altres llengües veuen el vi negre de color vermell?

I que seriem els valencians els únics a percebre el color negre (h) _____. Tonalitat cromàtica dominant d'aquest vi? Doncs no! Per exemple, en èuscar (i) _____ refereixen com a *ardo beltz* i, en canvi, el que veuen vermell és el vi rosat: *ardo gorri*.

Aleshores, qui té raó? Els qui el (j) _____ negre o els qui el veuen roig? O en tenim tots una mica? (k) _____, els bons vins negres presenten sovint atractius reflexos rogencs i això potser (l) _____ eixes diferents percepcions.

a) diversos	diverses	variades
b) en	a	ø
c) que	què	quin
d) gens	res	cap
e) reb	reba	rep
f) ho	en	l'hi
g) alemanyes i angleses	alemany i anglés	alemanya i anglesa
h) com la	com	com a la
i) se'n	s'hi	es
j) veem	vejam	vegem
k) Nogensmenys	Ausades	Jatsia
l) explica	explique	expliqui

Exercici 5.

Transforma les oracions següents de manera que es mantinga el sentit de la primera. En alguns casos, simplement has de substituir els complements elidits pels pronoms febles corresponents:

- No has d'ofendre't per coses com eixes, Pere.
No _____ ofendre't per coses com eixes, Pere.
- Els policies van fer moltes preguntes al detingut en la comissaria.
Els policies _____ van fer moltes.
- Mireia, que interessant que m'ha paregut la teua novel·la!
Mireia, _____ interessant m'ha paregut la teua novel·la!
- És possible que venguem la casa abans d'acabar l'any.
Potser _____ la casa _____ acabe l'any.
- El barri en què totes les tendes han tancat congrega molta delinqüència.
El barri totes _____ han tancat congrega molta delinqüència.
- Demà m'alçaré de bon matí per anar a la serra quan encara faça frescor.
Demà m'alçaré _____ per anar a la serra quan encara faça frescor.

Exercici 6.

Llig atentament el text següent. Com pots comprovar, el text presenta una bona ortografia i utilitza un vocabulari precís i variat. Tanmateix, conté quinze errades gramaticals. Detecta-les i indica com les resoldries:

Per què els faraons no volien beure vi?

L'elaboració del vi té una història mil·lenària, que es remunta a les més antigues civilitzacions conegudes en torn de la Mediterrània. No obstant això, encara n'hi ha dades curioses sobre aquesta beguda que sorprenen als historiadors. Per exemple, la següent: els reis egipcis es mostraven reticents a consumir vi. S'estima que ja es cultiven vinyes en el antic Egipte al voltant de l'any 3000 aC. El vi, a les hores, tenia un important paper en la vida cerimonial, creant-se una florent indústria vinícola al delta del Nil i un pròsper intercanvi comercial amb la regió de Canaan. Les pintures murals en són testimoni. S'han trobat moltes amb infinitat de representacions del procés d'elaboració del vi. A més, era una de les provisions que solien acompanyar als difunts en el seu viatge al més enllà. El vi que es produïa era sobre tot negre, d'un color vermellós que va suscitar vàries supersticions en la cultura egípcia. Així, els faraons es negaven a beure'l perquè consideraven que era la sang dels qui antany havien lluitat contra els déus. Igualment, també estaven convençuts de que el vi feia als hòmens cometre accions inicues doncs procedia de la sang dels seus avantpassats.

Font: *El bloc d'Uvinum*

C Vocabulari

Exercici 7.

Ompli els buits del text següent amb la paraula adequada, d'acord amb la definició que apareix entre parèntesis:

L'art de tastar el vi

Tastar el vi significa passar-lo pel _____ (AMB SENTIT METAFÒRIC, 'UTENSILI CONSISTENT EN UNA TELA CLARA MUNTADA EN UN CÈRCOL, QUE SERVEIX PER A SEPARAR LES PARTS MÉS GROSSES DE LES MÉS FINES D'UNA MATÈRIA PULVERULENTA O GRANULAR') dels nostres sentits, sobretot el gust i l'olfacte, però també la vista, el tacte i fins i tot l'oïda, per a determinar-ne la qualitat. Per a tastar bé un vi, hem d'analitzar-ne el color, els aromes i el gust.

L'anàlisi visual comença en _____ ('COMENÇAR A USAR O A CONSUMIR') la botella. D'entrada, cal fixar-se en el tap de _____ ('PART EXTERIOR DE LA CORFA D'ALGUNS ARBRES, LLEUGERA I POROSA, QUE PROTEGEIX EL TRONC'), que sempre ha d'estar _____ ('BANYAT LLEUGERAMENT, HUMIT') pel contacte amb el vi i no ha de presentar olors fortes. Després, servim el vi en una copa, agitem suauement el líquid i el mirem sobre un fons blanc, per exemple, les _____ ('PEÇA DE LLI, COTÓ O ALTRES MATERIALS, QUE COBREIX LA TAULA PARADA PER A SERVIR EL MENJAR'). Això ens permetrà comprovar si el vi està net de sediments i quin color domina. En els vins blancs, els tons verds o _____ ('DEL COLOR DE L'OR') indiquen que són joves, mentre que els tons _____ ('DEL COLOR DE LA RESINA FÒSSIL') indiquen que han sigut criats en fusta. En els vins negres, els tons violacis corresponen als vins joves, mentre que adquireixen tons _____ ('ELEMENT QUÍMIC METÀL·LIC, DE SÍMBOL CU, DE COLOR ROGENC, AMB QUÈ ES FABRIQUEN CABLES ELÈCTRICS') en envellir.

L'anàlisi dels aromes és la fase més important. En arriar el nas a la copa, hem de descartar olors avinagrades o que remetent al sofre, el _____ ('SUBSTÀNCIA ELÀSTICA I IMPERMEABLE QUE S'OBTE A PARTIR DEL LÀTEX QUE PRODUÏXEN CERTES PLANTES TROPICALS I QUE TÉ MOLTES APLICACIONS INDUSTRIALS') o l'all. A continuació, movem la copa a fi d'anar traent tots els aromes del vi. Una de les primeres sensacions que n'extraurem és la intensitat aromàtica. Després, podem identificar-ne tots els matisos: _____ ('FRUIT DE LA GERDERA, DE COLOR ROIG O GROC I SABOR AGREDOLÇ MOLT AGRADABLE'), vainilla, _____ ('FRUIT DE LA NABINERA O AVAJONERA, ARREDONIT I MOLT MENUT, DE COLOR NEGRE BLAVÓS I CORONAT PER UNA MENA DE RIVET'), mel, café, _____ ('FRUITA ESFÈRICA O EN FORMA DE PERA, DE COLOR GROC I MOLT FRAGANT, QUE SE SOL USAR PER A FER CONFITURA'), cítrics...

Finalment, ve l'anàlisi de les sensacions en la boca. Cal fer _____ ('PORCIÓ D'UN LÍQUID QUE ES BEU D'UNA VEGADA') xicotets i assaborir bé el vi entre la llengua, els llavis i el paladar. Aquest exercici ens permetrà detectar els sabors àcids i amargs del vi, deguts als _____ ('SUBSTÀNCIA ASTRINGENT PRESENT EN MOLTS TEIXITS VEGETALS I TAMBÉ EN EL VI'). En engolir el líquid, ens adonarem que tots els aromes i les sensacions persisteixen en la boca.

Exercici 8.

Escriu al costat de cada definició la paraula adequada de les que t'ofereim en el requadre. Indica també en cada cas la forma corresponent al femení:

babau, conspicu, fariseu, geliu, inic, joliu, maniqueu, nadiu, oblic, perspicu, propinc, soliu

- Hipòcrita, que fingeix una santedat o perfecció moral que no té: _____
- Solitari: _____
- Que no són perpendiculars ni paral·lels entre si: _____
- Curt d'enteniment, innocent, badoc: _____
- Pròxim en l'espai o en el temps. Pròxim en parentesc: _____
- Nascut en un lloc determinat, natiu: _____
- Que no té sentit de l'equitat ni de la justícia. Malvat, odiós: _____
- Que jutja les coses segons els principis absoluts del bé i el mal, sense matisos: _____
- Que es comprén clarament, que no és obscur ni ambigu. Que s'explica amb claredat: _____
- Fred com el gel, gèlid: _____
- Agradable de veure o de sentir per la seua bellesa: _____
- Que atrau l'atenció per la seua excel·lència: _____

Exercici 9.

Relaciona les frases fetes següents amb el significat corresponent:

a) La carn fa carn i el vi fa sang.	1) Anar molt borratxo.
b) Estar mig figa mig raïm.	2) A la tardor.
c) A la caiguda del pàmpol.	3) Destruir alguna cosa.
d) Qui s'encanta no les tasta.	4) Estar indecís.
e) Posar ram a on no hi ha vi.	5) Escoltant amb molta atenció.
f) No et quedaràs per a llavor.	6) És molt bo menjar carn i beure vi.
g) Fer verema alguna cosa.	7) De baixa qualitat, de poc valor.
h) De pa i raïm.	8) No viuràs per sempre.
i) Anar com un cep.	9) Si no t'espaviles et quedaràs sense res.
j) Amb unes orelles com a pàmpols.	10) Fer imputacions o suposicions infundades.

Exercici 10. ORAL

Escolta atentament les nou definicions de l'àudio. Després de cada una, et donarem set segons per a escriure la resposta correcta. En acabar, les repetirem de nou i tindràs tres segons més per a respondre:

a) B _____	d) T _____	g) C _____
b) F _____	e) R _____	h) S _____
c) C _____	f) M _____	i) B _____

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u06-a01.mp3>

D Ortografia i fonètica

Consonantisme: els sons de la x

La lletra x pot representar quatre sons diferents en valencià:

- [j] Aquest so el representa el dígraf *ix* (*coix, reixa, faixa*) o la lletra *x* a principi d'alguns mots (*xarop, xenòfob, Xúquer*).
- [tʃ] El representa el dígraf *tx* (*cotxe, metxa, despatx*) o bé la lletra *x* quan està en contacte amb una altra consonant (*perxa, marxa*) o normalment a principi de mot (*xoc, xica*).
- [ks] Aquest so apareix en paraules d'origen culte i el representa la lletra *x* en posició intervocàlica o a final de mot (*luxe, taxa, lax, tòrax*).
- [gz] Trobem aquest so en paraules que comencen pel grup *ex* (o *hex*) seguit de so vocàlic (*exigu, exòtic, exhumar, hexaedre*).

Remarques:

- Algunes paraules que comencen per la lletra *x* admeten tant la pronúncia amb el so [j], com amb el so [j], com ara *xarxa, xaloc, xeic, xeringa, xifra*, etc.
- És incorrecte pronunciar com a [ks] o com a [tʃ] la lletra *x* de les paraules que comencen pel grup *ex* (o *hex*). Com hem vist més amunt, la pronúncia adequada és [gz].

Exercici 11.

Ompli els buits de les oracions següents amb la paraula adequada de les que t'ofereim en el quadre següent. Compte!, n'hi ha dos que no corresponen a cap buit. En acabar, classifica-les en la taula que trobaràs més avall segons quin so representa la lletra x:

axioma, càrritx, coxa, exodi, rauxa, xacra, xàfec, xambó, xaruc, xaixa, xiscla, xivarri, xucrut, xumet

- Ahir va caure un _____ molt intens que va deixar més de 20 l/m² en a penes un quart d'hora.
- Pobre home, té tantes _____ que quasi no pot ni caminar.
- Se senten tants _____ perquè en eixa sala estan projectant una pel·lícula de terror.
- La tragèdia grega que van representar en el teatre va acabar amb un _____ aborronador.
- Maria té una lesió crònica en la _____ de l'anca esquerra.
- El _____ és un tipus d'herba perenne, robusta i de fulles molt llargues, característica del Mediterrani meridional.
- M'agrada molt completar alguns plats amb una mica de _____, col blanca tallada i fermentada.
- No té ni idea de jugar a la brisca, però és un _____: sempre guanya per casualitat.
- Un _____ és una proposició acceptada com a vàlida encara que no puga demostrar-se.
- De colp, li va vindre la _____ de fer-se un tatuatge d'una àncora en el muscle.
- Durant les festes, se sent normalment molt de _____ pels carrers.
- El teu fill es pensa que açò és _____ i que li donarem debades tot el que demana!

[ʎ]	[j]
[ks]	[gz]

Exercici 12.

ORAL

Llig el poema següent mentalment i, després, declama'l. En acabar, escolta el nostre àudio per a comprovar si l'has pronunciat adequadament:

Ciutat bombardejada

Es trencava la pau blanca dels núvols.
L'alta mort ens plovia vers la vida,
i la infantesa es feia un crit de pedra,
una negror petita.

Sols era cert que el cel, dalt del miracle
d'altre jorn ben rebut, d'altra esperança
anava fent-se foc pel món on érem
la novella niuada.

Sols era cert que no arriba l'àngel
que ens pogués dur les lletres de la joia.
(Pensàvem àngels morts, sota la flama
la socarrada ploma).

La ciutat a l'entorn. I el cel a la terra,
a trons inconeguts tot ell desfent-se.
(On les coques amb mel? On la tendresa?
On el Déu del pessebre?)

Cridàvem sota els llamps amb veu d'espurna.
Trencat el sostre, Déu potser guaitava:
sols va respondre a enderrocs, silencis,
per l'absència més blava.

Era el clam infinit. La nostra terra
ferida al cor, ens deia sens paraules,
petits noms de la sang que s'enfugia.
La terra, dessagnant-se.

Ai, la infantesa closa a la tenebra,
com va deixar amb foc les seues fites!
Des d'un ressò de flama, sota la cendra,
els pànics ofegats encara criden.

Maria Beneyto

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u06-a02.mp3>

Saps que *guaitar* o *aguaitar* significa 'vigilar des d'un lloc ocult'? I que una *espurna* és una partícula incandescent que es desprèn d'una foguera?

Exercici 13.

Escolta atentament l'àudio següent. Com pots comprovar, el text té, amb caràcter general, una bona ortoèpia, demostra un bon domini de la gramàtica i utilitza un vocabulari precís i variat. Tanmateix, conté cinc errades. Detecta-les i indica com les resoldris:

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u06-a03.mp3>

E Expressió escrita

Exercici 14. Traducció.

Tradueix al valencià aquest text publicitari en castellà extret de l'etiqueta d'una botella de vi:

Vino Bona Hora

El vino que tienen en sus manos está elaborado a partir de uva de la variedad tempranillo procedente de nuestros viñedos, fermentando en pequeños contenedores abiertos. La edad de las cepas cultivadas en secano, sobre suelo arenoso y sin tratamientos químicos de síntesis, es de 45 años.

La vendimia, realizada de manera manual, nos permite seleccionar las uvas de grano pequeño y de expresión equilibrada, cuyo mosto desarrolla todo su potencial después de 12 meses en bodega francesa.

Una maceración corta e intensa redondea un vino amplio y goloso, pero no excesivamente concentrado, hecho a base de tempranillo puro, limpio y maduro, con sutil personalidad. En la cata, podrán detectar en nariz y boca notas especiadas y fragantes frutos rojos, desde la frambuesa hasta el arándano, y una suave composición aromática floral.

Exercici 15.

Escolta dos voltes aquest àudio sobre el vi i els sentits. Anota totes les idees que et semblen rellevants per a preparar un text d'unes 150 paraules, d'acord amb les instruccions següents:

Treballes en un restaurant i t'encarregues de dissenyar una carta de vins atractiva i seductora. Per a fer-ho, has decidit afegir-hi un text introductor i que explique com és l'experiència sensorial de beure vi i que incloga, almenys, els ítems següents:

- El vi a través de l'oïda
- El vi a través del tacte i la vista
- El vi a través del gust i l'olfacte

Beure vi, una experiència per als cinc sentits
<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c2-u06-a04.mp3>

Solucions:

Exercici 4

a) diversos, b) a, c) quin, d) gens, e) rep, f) en, g) alemanya i anglesa, h) com a la, i) s'hi, j) veem, k) Ausades, l) explica

Exercici 5

a) deus, b) li n'hi, c) com d', d) vendrem, abans que, e) les tendes del qual, f) matí, molt matí, enjorn o ben enjorn

Exercici 6

Per què els faraons no volien beure vi?

L'elaboració del vi té una història mil·lenària, que es remunta a les més antigues civilitzacions conegudes **en torn entorn** de la Mediterrània. No obstant això, encara **n'hi ha hi ha** dades curioses sobre aquesta beguda que sorprenen **als els** historiadors. Per exemple, la següent: els reis egipcis es mostraven reticents a consumir vi.

S'estima que ja es cultiven vinyes **en-el-antic en l'antic** Egipte al voltant de l'any 3000 aC. El vi, **a-les-hores aleshores**, tenia un important paper en la vida cerimonial, **creat-se i es va crear** una florent indústria vinícola al delta del Nil i un pròsper intercanvi comercial amb la regió de Canaan. Les pintures murals en són testimoni. **S'han Se n'han** trobat moltes amb infinitat de representacions del procés d'elaboració del vi. A més, era una de les provisions que solien acompanyar **als els** difunts en el seu viatge al més enllà.

El vi que **es s'hi** produïa era **sobre-tot sobretot** negre, d'un color vermellós que va suscitar **vàries diverses** supersticions en la cultura egípcia. Així, els faraons es negaven a **beure! beure'n** perquè consideraven que era la sang dels qui antany havien lluitat contra els déus. Igualment, també estaven convençuts **de-que que** el vi feia als hòmens cometre accions **iniques iniquès dones perquè** procedia de la sang dels seus avantpassats.

Exercici 7

sedàs / encetar / suro / humitejat / estovalles o tovalles / daurats / ambre / coure / cautxu / gerd / nabiu / codony / glops / tanins

Exercici 8

a) fariseu-farisea, b) soliu-solius, c) oblic-obliqua, d) babau-babau, e) propinc-propinqua, f) nadiu-nadius, g) inic-iniqua, h) maniqueu-maniquea, i) perspicu-perspicua, j) geliu-gelius, k) joliu-jolius, l) conspicu-conspicua

Exercici 9

a6, b4, c2, d9, e10, f8, g3, h7, i1, j5

Exercici 10

a) bota, b) fondellol, c) cellerer o cellerera, d) trull, e) rapa, f) mançanilla, g) cofí, h) somta, i) buquet

Exercici 11

a) xàfec, b) xacres, c) xiscles, d) exodi, e) coxa, f) càrritx, g) xucrut, h) xambó, i) axioma, j) rauxa, k) xivarri, l) xaixa. No corresponen a cap buit: xaruc ('decrèpit, caduc') i xumet ('xupló dels bebès').

[ʎ]: càrritx, xacra, xàfec, xambó, xaruc, xiscla, xivarri, xucrut, xumet. [j]: rauxa, xaixa. [ks]: axioma, coxa. [gz]: exodi

Exercici 13

1) **cantitat** - quantitat, 2) **en-el-que** - en el qual o en què, 3) **dates** - dades, 4) **[sértes]** - [sértes], 5) **[servéza]** - [servéza]

Exercici 14. Solució orientativa

Vi Bona Hora

El vi que teniu a les mans està elaborat a partir de raïm de la varietat ull de llebre procedent de les nostres vinyes, que ha fermentat en xicotets contenidors oberts. L'edat dels ceps cultivats en secà, sobre sòl arenós i sense tractaments químics de síntesi, és de 45 anys.

La verema, feta de manera manual, ens permet seleccionar el raïm de gra menut i d'expressió equilibrada, el most del qual desenvolupa tot el seu potencial després de 12 mesos en bota francesa.

Una maceració curta i intensa arredoneix un vi ampli i apetible, però no excessivament concentrat, fet a base d'ull de llebre pur, net i madur, amb subtil personalitat. En tastar-lo, podreu detectar al nas i la boca notes especiades i fragants fruits rojos, des del gerd fins al nabiu, i una suau composició aromàtica floral.

Autoria: Juli Martínez Amorós

Àudios: Lúdia Garrigós Miquel

puntperpunt@ua.es

Revisions: Lúdia Garrigós i Toni Estévez

Maquetació: Jesús Àngel López Ramón | www.masuno.es

Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i **Informació**

Amb la col·laboració de...

